

Meitmeal Oy Ab
Eskilsö norra 39, 64260 KASKINEN
3179016-4

Päätös Tukes 5509/03.01/2022

Asia

Nestekaasulaitteiston rakentaminen.

Kohde

Yrityksen tiedot: Meitmeal Oy Ab (3179016-4)
Kohteen sijaintiosoite: Kalasatamantie 146 E, 64260, KASKINEN
Kiinteistötunnukset: 231-401-1-20
Kohde ei sijaitse pohjavesialueella

Päätös

Meitmeal Oy Ab saa rakentaa hakemuksessa kuvaamansa nestekaasulaitteiston.
Meitmeal Oy Ab:n on toimittava hakemuksessa esittämällään tavalla, ellei lupaehtoisissa muuta määrätä, sekä noudatettava nestekaasun teollisesta käsittelystä ja varastoinnista annettuja säädöksiä.
Kohteen toiminta katsotaan nestekaasulaitteiston rakentamisen myötä vaarallisten kemikaalien laajamittaiseksi käsittelyksi ja varastoinniksi. Laitos luokitellaan nestekaasulaitokseksi (VNa 685/2015 3 §, 6 mom.). Laitoksella ei ole muita vaaralliseksi luokiteltavia kemikaaleja.

Vaaralliset kemikaalit

Nestekaasua saa varastoida laitoksella enintään 49 m³ / 24,5 tonnia.

Konsultointivöhyke

Kohteen konsultointivöhyke on 0,3 km. Konsultointivöhyke määritellään kohteen kiinteistön rajasta. Kunnan tulee pyytää konsultointivöhykkeellä tapahtuvista kaavamuutoksista ja merkittävämmästä rakentamisesta lausunto Tukesilta ja pelastuslaitokselta.

Laitoksen käyttöönotto ja tarkastus

Nestekaasulaitosta ei saa ottaa käyttöön ennen kuin Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on tarkastanut sen ja päätös on lainvoimainen. Tarkastuksessa käydään läpi, että nestekaasulaitoksen toteutus ja Meitmeal Oy Ab:n toiminta on säädösten ja tämän päätöksen ehtojen mukaista. Toiminnanharjoittajan tulee pyytää käyttöönottotarkastusta Tukesilta hyvissä ajoin ennen laitoksen käyttöönottoa.

Käyttöönottotarkastuksen jälkeen laitokselle tulee tehdä määräaikaistarkastukset neljän vuoden välein. Toiminnanharjoittajan tulee pyytää tarkastukset hyväksytyltä tarkastuslaitokselta. Toiminnanharjoittajan tulee toimittaa määräaikaistarkastusten tarkastuspöytäkirjat Tukesille (kirjaamo@tukes.fi).

Koekäyttö

Nestekaasulaitteiston koekäytössä käytetään nestekaasua. Laitteistoa on koekäytettävä nestekaasulla ennen kuin hyväksytty asennusliike voi antaa laitteistolle vaatimustenmukaisuustodistuksen.

Päätöksen ehdolla 4 varmistetaan, että turvallisen koekäytön edellytykset varmistetaan ennen koekäytön aloittamista.

Toiminnan kuvaus

Meitmeal Oy Ab on kalajauhon ja -öljyn prosessilaitos. Kyseessä on perustettava nestekaasukäyttölaitos. Tuotantolaitokselle tulee 2 MW höyrykontti, 49 m³ maanpäällinen nestekaasusäiliö, 200 kg/h sähkölämmitteinen höyrystinkeskus ja niihin liittyvä nestekaasuputkisto. Nestekaasua käytetään höyrykattilan polttoaineena, eli prosessin lämmittämiseen.

Ympäristön kuvaus

- Toiminta sijoittuu tontille, jolla on kaavamerkintä LS-1 kalasatama-alue. Alueella on kalasatama-alueeseen liittyviä rakennuksia. Lähin rakennus sijaitsee 43 metrin päässä säiliöstä.
- Kohde ei sijaitse pohjavesialueella.
- Lähin koulu ja päiväkoti sijaitsevat noin 5 km etäisyydellä ja lähin vanhainkoti noin 4 km etäisyydellä, luotsiasema sijaitsee noin 1,5 km etäisyydellä.
- Lähimmät asunnot ovat loma-asuntoja noin 360 metrin etäisyydellä.
- Luonnonsuojelualan raja sijaitsee 1,7 km etäisyydellä.

Päätöksen ehdot

Toiminnan tulee täyttää seuraavat vaatimukset:

1. Laitokselle laaditun riskien arvioinnin tulokset tulee huomioida suunnittelussa, käytössä ja ohjeistuksessa. Arvioinnissa esille tulleet toimenpiteet riskien hallitsemiseksi tulee toteuttaa. (L 390/2005: 10 §)
2. Laitokselle tulee nimetä käytönvalvoja, joka on suorittanut Tukesin järjestämän nestekaasun käytönvalvojan pätevyyskokeen hyväksytysti. Tarvittaessa käytönvalvojalle

- tulee nimetä myös sijainen. Toiminnanharjoittajalla tulee olla ajan tasalla oleva luettelo nimeämistään käytönvalvojista. (L 390/2005: 29 §, VNa 685/2015: 12 §)
- Laitosta koskevat dokumentit (esim. räjähdysuojausasiakirja, sisäinen pelastussuunnitelma, PI-kaaviot, ohjeet) tulee päivittää vastaamaan laitoksen lopullista toteutusta. (L 390/2005: 10 §)
  - Toiminnanharjoittajan tulee laatia suunnitelma, jonka avulla varmistetaan, että laitoksen koekäyttö nestekaasulla voidaan suorittaa turvallisesti. Koekäytön edellytysten toteutuminen tulee dokumentoida. (VNa 858/2012: 50 §, VNa 558/2012: 3 §)
  - Sisäiseen pelastussuunnitelmaan tulee päivittää tämän päätöksen kohdassa "Johtopäätökset sisäisestä pelastussuunnitelmasta" esitetyt asiat. Päivitetty pelastussuunnitelma tulee toimittaa pelastuslaitokselle. Jatkossa pelastussuunnitelma tulee tarkastaa vähintään kolmen vuoden välein. (VNa 685/2015: 17-18 §)
  - Sisäisen pelastussuunnitelman toimivuutta tulee harjoitella säännöllisesti. Toiminnanharjoittajan tulee laatia suunnitelma harjoitusten järjestämiseksi. (VNa 685/2015: 19 §)
  - Laitokselle tulee laatia ennakkohuolto- ja kunnossapitosuunnitelma, joka kattaa nestekaasun käsittelyyn ja varastointiin tarkoitettujen laitteistojen, säiliöiden ja putkistojen ja turvallisuuden varmistamiseksi asennettujen laitteiden toimivuuden säännöllisen varmistamisen. Tarkastuksista ja testauksista sekä niissä havaituista puutteista ja tehdyistä toimenpiteistä tulee pitää kirjaa. (L 390/2005: 12 §, VNa 858/2012: 17 §)
  - Nestekaasulaitteiston alueella tulee olla riittävä valaistus ja talvikunnossapito. (L 390/2005: 10 §)
  - Nestekaasulaitteiston asennukset saa tehdä vain Turvallisuus- ja kemikaaliviraston hyväksymä asennusliike. Laitteiston asennuksesta tulee olla hyväksytyyn asennusliikkeen vakuutus. (L 390/2005: 55§, VNa 558/2012: 3 §)
  - Höyrystinkeskuksen takana olevan rakennuksen seinän on oltava vähintään paloluokan EI 30-mukainen. Vaihtoehtoisesti höyrystinkeskuksen rakennukseen rajoittuvien osien on oltava paloluokan EI 30 –mukaisista rakennusosista tehty. (L 390/2005: 15 §, VNa 858/2012: 39 §)
  - Asiattomien pääsy nestekaasun käyttö- ja varastointikohteisiin estetään joko rakenteellisin toimenpitein tai toiminnan luonteeseen nähden riittävän tehokkaalla muulla tavalla. (L 390/2005: 16 §, VNa 858/2012: 14 §)
  - Toiminnanharjoittajan on varmistettava, että nestekaasun säiliön täytön ajaksi täyttöpaikka rauhoitetaan muulta liikenteeltä. (VNa 858/2012: 13, 38 §)
  - Nestekaasulaitteiston ympärilleen vaatima tilaluokiteltu alue tulee olla kokonaisuudessaan toiminnanharjoittajan hallitsemalla alueella. Tilaluokituksissa tulee huomioida v. 2022 päivitetty SFS-käsikirja 59. Toiminnanharjoittajan tulee kirjallisesti (esim. vuokrasopimuksella) osoittaa, että se hallitsee aluetta, jolle räjähdysvaaralliseksi luokiteltu tila ulottuu. (L 390/2005: 43 §, VNa 685/2015: 8 §)
  - Räjähdysvaaralliseksi luokiteltuihin tiloihin asennettavien laitteiden tulee olla tilaluokitusvaatimusten mukaisia. Laitteiden soveltuvuus tilaan tulee käydä ilmi räjähdysuojausasiakirjassa olevasta laiteluettelosta. (VNa 858/2012: 19 §)
  - Räjähdysvaarallisissa tilassa olevien sähköasennusten tekemisessä ja tarkastamisessa tulee noudattaa standardeja SFS-EN 60079-14 ja -17. Sähköasennuksille tulee tehdä käyttöönottotarkastus. Tilaluokissa 0 ja 1 tehtäville sähköasennuksille tulee tehdä lisäksi varmennustarkastus. (L 390/2005: 42 §, L 1135/2016: 33, 43 §)

16. Nestekaasulaitteisto tulee liittää potentiaalintasaukseen ja maadoittaa. Maadoituksen toimivuus tulee varmistaa mittaamalla. Toiminnanharjoittajan tulee huolehtia, että maadoitusmittauksia tehdään jatkossa säännöllisin välein. (VNa 858/2012 17, 21 §)
17. Räjähdyksivaarallisissa tiloissa tehtävissä töissä tulee käyttää työluopamenettelyä turvallisen työskentelyn varmistamiseksi. (VNa 858/2012: 20 §)
18. Nestekaasun käyttöä, käsittelyä ja varastointia varten tulee laatia käyttö- ja huolto-ohjeet. Ohjeissa tulee ottaa huomioon myös poikkeavat tilanteet. Ohjeiden tulee olla käyttöhenkilökunnan saatavissa. Toiminnanharjoittajan tulee huolehtia, että henkilökunta tuntee ohjeet ja toimii annettujen ohjeiden mukaisesti. (VNa 858/2012: 16 §)
19. Laitoksella työskenteleville tulee antaa riittävästi koulutusta nestekaasun turvallisuudesta käsittelystä ja toiminnasta poikkeamatilanteissa. Laitoksen alueella sekä satama-alueella työskenteleville (ml. autonkuljettajat) ja pelastuslaitokselle annetaan riittävät tiedot toiminnasta, siihen liittyvistä vaaratekijöistä ja niihin varautumisesta siinä laajuudessa kuin turvallinen toiminta sitä heidän tehtävissään edellyttää. (L 390/2005 11 §, VNa 858/2012: 16 §)
20. Nestekaasusäiliö, höyrystin, putkistot, turvallisen toiminnan kannalta olennaiset sulkuventtiilit ja räjähdysvaaralliset tilat tulee merkitä. (VNa 858/2012: 15 §)
21. Nestekaasun kulkeutuminen syvennyksiin, viemäreihin ja rakennuksia kohti tulee estää. (VNa 858/2012: 28 §, 856/2012: 72 §)
22. Nestekaasusäiliön tulee olla painelaitteita koskevien säädösten mukainen ja sille tulee tehdä säädösten vaatimat tarkastukset. (VNa 858/2012: 32 §, L 1144/2016: 55, 66 §)
23. Nestekaasusäiliö, höyrystin ja maanpäälliset nestekaasuputkistot tulee suojata törmäyسةstein, mikäli ne voivat vaurioitua ulkoisen voiman johdosta. (VNa 858/2012: 13 §)
24. Nestekaasulaitteiston alue tulee pitää vapaana ylimääräisestä palokuormasta, kasvillisuudesta ja muista tavaroista, jotka voisivat rajoittaa pääsyä laitteistolle. (VNa 858/2012: 8 §)

Päätöksen perustelut

Kaavamerkintä LS-1 on Tukesin käsityksen mukaan soveltuva kyseiselle toiminnalle. Alue on kalasatama-alue. Lähistöllä ei sijaitse herkkiä kohteita, eikä asutusta. Toiminnanharjoittaja on hakemuksessaan esittänyt asiakirjat tontin hallinnasta, tontti on vuokrattu Kaskisten kaupungilta.

Riskienarvioinnin mukaan merkittävämmäksi onnettomuudeksi on tunnistettu nestekaasusäiliöauton letkurikko taikka letkun irtoaminen täyttöliittimestä varastosäiliön täytön yhteydessä. Nestemäistä kaasua vuotaa nestekaasusäiliöauton täyttöletkun pituuden sisältämä määrä, joka on noin 21-26 kg nestekaasua. Mallinnukset on tehty ALOHA 5.4.7 ohjelmalla. Humahduspalosta syntyvä lämpösäteilyn vaikutus on 3 kW/m² 23 metrin etäisyydellä ja nestekaasuvuoto aiheuttaa teoreettisen syttymiskelpoisen alueen (alempi syttymisraja LEL 100 %) noin 14 metrin etäisyydelle päästölähteestä. Vaikutusalueet ulottuvat toiminnanharjoittajan hallinnoiman alueen ulkopuolelle. Alueella ei sijaitse rakennuksia. Alue on satama-alue ja Kaskisten kaupungin omistama. Säiliön sijoitus täyttää nestekaasuasetuksen 858/2012 26 § vähimmäisetäisyysvaatimukset.

Nestekaasuasetus vaatii, että yli 5 tonnia nestekaasua sisältävät säiliöt sijoitetaan ensisijaisesti maan alle tai maapeitteiseksi (8 § 10 mom.).

Meitmeal Oy Ab on hakemuksessaan todennut, että koska säiliö sijoitetaan merestä täyttämällä tiivistetylle maaperälle maanalaisen tai maapeitteisen säiliön rakentaminen ei ole turvallista. Maanalainen tai maapeitteinen säiliö voisi joutua meriveden alle koska meriveden pinnankorkeus vaihtelee eri aikoina. Merivedellä on myös korrodoiva vaikutus.

Säiliö tulee noin 2 metrin korkeuteen meriveden pinnasta. Säiliön turvalaitteet ja varusteet sijoitetaan maanpinnan yläpuolelle, jolloin merenpinnan nousu ei estä varusteiden käyttöä ja toimintaa eikä vahingoita varusteita. Säiliön varusteet eivät joudu suoraan kosketukseen meriveden kanssa veden pinnan noustessa. Varusteet ovat tällöin käytettävissä poikkeustilanteessa. Säiliö voidaan tyhjentää säiliöautoon taikka polttaa tyhjäksi, vaikka merenpinta olisi noussut voimakkaasti.

Säiliölle valmistetaan pilarit, jotka eivät liiku kuormituksen, roudan, maan painumisen tai minkään muunkaan syyn vaikutuksesta. Säiliön perustus täyttää EI 120 paloluokitusvaatimukset. Säiliö kiinnitetään pilareihin kiinteästi, jolla estetään säiliön liikkuminen. Säiliö varustetaan riittävän ulospuhallustehon saavuttamiseksi neljällä varoventtiilillä ja säiliö ylä- ja alaosa varustetaan asetuksen 858/2012 30 § mukaisella vesisuihkutuksella. Toiminnanharjoittajan vaarojen arvioinnissa ja poikkeama tarkastelussa ei noussut esiin riskiä taikka vaaraa, joka voisi aiheuttaa Bleve-räjähdyksen eli säiliön äkillisen repeämisen. Arvioinnin mukaan säiliöön ei ole mahdollista kohdistua sellaista lämpösäteilyä ja lämpökuormasta johtuvaa paineen nousua, joka voisi aiheuttaa Bleve-räjähdyksen. Säiliövarusteiden laippaliitosten vuototilanteessa syttymisen aiheuttama pistoliekin vaikutus suunnataan säiliön vaipasta pois päin. Säiliötä ei varusteta nestekaasun pumppaamalla, josta voisi kohdistua pistoliekin kohti säiliötä. Säiliön täyttämistä ei suoriteta säiliön vierellä, täyttöpaikka ja täyttöliittimet sijaitsevat noin 17 metrin etäisyydellä säiliöstä.

Hakemuksen mukaan nestekaasulaitoksen tekniset periaatteet noudattavat nestekaasuasetausta VNa 858/2012 ja nestekaasulaitoksia koskevaa standardia SFS 5987. Käyttölaite on standardin SFS-EN 676 mukainen. Käytettävä nestekaasu on hajustettua.

Toiminnanharjoittaja on hakemuksessa esittänyt vaihtoehtoiset reitit tontille, joiden kautta pelastuslaitos voi saavuttaa laitoksen onnettomuustilanteessa.

Pelastuslaitoksen lausunnossa mainittu höyrystinkeskuksen takana olevan seinän rakennevaatimus on huomioitu vaatimuksessa 11.

Tukes katsoo, että toiminnan täyttäessä tämän päätöksen ehdot ja muuten toimittaessa hakemuksessa esitetyllä tavalla, toiminta täyttää lainsäädännön asettamat velvoitteet Tukesin käytössä olevien tietojen perusteella.

Johtopäätökset sisäisestä pelastussuunnitelmasta

Tukes katsoo, että pelastussuunnitelma täyttää asetuksen 685/2015 17 §:n vaatimukset.

Tukes suosittelee, että sisäistä pelastussuunnitelmaa täydennetään ja tarkennetaan seuraavilta osin:

- Toiminnanharjoittaja yhdistää toimintansa pelastussuunnitelmat yhdeksi asiakirjaksi, joka kattaa koko toiminnan.
- Sisäisessä pelastussuunnitelmassa, kohdassa, 5.3. Kontakter med kommunens räddningstjänst, tulisi kuvata tarkemmin yhteydenottaminen ja tiedottaminen vastaaville viranomaisille onnettomuuden sattuessa Tukes-ohjeen 8/2015 kohdan 2.5. Tiedottaminen mukaisesti.

- Kohdassa 9. Övningar tulisi kuvata tarkemmin suunniteltujen harjoitusten taajuutta sekä sisältöä Tukes-ohjeen 8/2015 kohdan 2.7.2 Harjoitukset mukaisesti

Tukes on pyytänyt sisäisestä pelastussuunnitelmasta lausuntoa pelastusviranomaiselta (685/2015 17 §). Pelastusviranomaisen lausunnossa esille tuodut asiat on huomioitu yllä olevissa suosituksissa. Pelastusviranomaisen lausunto on toimitettu tiedoksi toiminnanharjoittajalle.

Lupahakemuksen käsittely

- Hakemuksen vastaanottaminen, 24.05.2022
- Täydennyksen pyytäminen, 19.09.2022
- Täydennyksen vastaanottaminen, 12.10.2022
- Lisätietojen vastaanottaminen, 11.11.2022
- Lausunnon pyytäminen, 11.11.2022
- Kuuleminen, 15.11.2022
- Lausunnon vastaanottaminen, 16.11.2022, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
- Lausunnon vastaanottaminen, 09.12.2022, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
- Lausunnon vastaanottaminen, 09.12.2022, Pohjanmaan pelastuslaitos
- Lausunnon vastaanottaminen pelastussuunnitelmasta, 07.02.2023, Pohjanmaan pelastuslaitos

Lausunnot ja mielipiteet

Lausunnot

Tukes pyysi asiasta lausunnot Kaskisten kaupungilta, Etelä-Pohjanmaan ELY:ltä, Pohjanmaan pelastuslaitokselta sekä Länsi- ja Sisä-Suomen AVI/ työsuojelulta.

Pelastuslaitoksen lausunnossa muistutettiin että höyrystinkeskuksen takana olevan rakennuksen seinän on oltava vähintään paloluokan EI 30 mukainen. Vaihtoehtoisesti höyrystinkeskuksen rakennukseen rajoittuvien osien on oltava paloluokan EI 30 –mukaisista rakennusosista tehty. Lausunnossa esitetty asia on otettu huomioon ehdossa 11.

Etelä-Pohjanmaan ELY ilmoitti 16.11.2022, ettei sillä ole asiassa lausuttavaa. Länsi- ja Sisä-Suomen AVI/työsuojelu ilmoitti 9.12.2022, ettei sillä ole asiassa huomautettavaa.

Kaskisten kaupunki ei antanut lausuntoa.

Mielipiteet

Hakemuksesta ei jätetty muistutuksia tai annettu mielipiteitä.

Käsittelymaksu

Päätösmaksu 2900 €. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus (Palkeet) lähettää laskun hakijalle. (Työ- ja elinkeinoministeriön asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista 1283/2021)

Muutoksen haku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta hallinto-oikeudelta oheisen valitusosoituksen mukaisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää. (L 390/2005 126 §)

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että tästä päätöksestä perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua Tukesilta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä. (Maksuperustelaki 150/1992 11 b §)

Sovelletut säädökset

Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)

Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015)

Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista (856/2012)

Valtioneuvoston asetus nestekaasulaitosten turvallisuusvaatimuksista (858/2012)

Valtioneuvoston asetus maakaasu-, nestekaasu- ja öljylämmityslaitteistojen asennus- ja huoltotoimintaa sekä maanalaisten öljysäiliöiden tarkastusta harjoittavien hyväksymisestä (558/2012)

Painelaitelaki (L 1144/2016)

Sähköturvallisuuslaki (L 1135/2016)

Lisätietoja päätöksestä

Lisätietoja antaa Kim Virtanen, etunimi.sukunimi@tukes.fi, puh. 0295052300

Päätöksen tiedoksianto

Päätös lähetetään tiedoksi toiminnanharjoittajalle ja tässä päätöksessä mainituille tiedoksisaajille. Päätös on nähtävillä Tukesin verkkosivuilla.

Voimassaolo

Toistaiseksi

Esittelijä: Kim Virtanen, Ylitarkastaja

Ratkaisija: Sara Lax, Ylitarkastaja

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoittajan henkilöllisyyden ja allekirjoituksen ajankohdan voi varmistaa allekirjoitusta klikkaamalla ja asiakirjan aitous voidaan todentaa sähköisesti. Jos asiakirjaa muutetaan jälkikäteen, allekirjoitus ei ole enää kelvollinen. Sähköinen asiakirja on alkuperäiskappale, eikä allekirjoituksen oikeellisuutta voi varmistaa paperitulosteesta. Alkuperäisen sähköisen asiakirjan voi tarvittaessa pyytää Tukesin kirjaamosta.

Tiedoksi

Länsi- ja Sisä-Suomen AVI/ työsuojelu
Etelä-Pohjanmaan ELY
Kaskisten kaupunki
Pohjanmaan pelastuslaitos

VALITUSOSOITUS

1. MITEN VALITUS TEHDÄÄN

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Valituksessa pitää olla seuraavat asiat ja asiakirjat:

- hallinto-oikeus, jolle valitus osoitetaan (toimivaltainen hallinto-oikeus ilmoitettu jäljempänä)
- päätös, johon haetaan muutosta, liitteineen; alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- muutokset, joita valittaja päätökseen vaatii, ja niiden perustelut
- valittajan nimi, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero
- tiedoksisaantitodistus tai muu tieto valitusajan alkamisesta
- valitusosoitus

Valituksen voi laatia valittajan puolesta myös laillinen edustaja tai asiamies. Tällöin on ilmoitettava lisäksi laatijan nimi, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

2. MINKÄ AJAN KULUESSA VALITUS TEHDÄÄN

Valitusaika on 30 päivää. Ajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä. Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- Jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee todistuksesta. Saantitodistus liitetään valitusasiakirjoihin.
- Jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemän (7) päivän kuluessa postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- Jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla esim. saantitodistusta vastaan jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä saantitodistuksen osoittamasta päivästä.

3. MITEN VALITUS TOIMITETAAN PERILLE

Valituksen voi toimittaa hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Ahvenanmaan hallintotuomioistuinta lukuun ottamatta valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköisessä asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Postittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Valituksen on saavuttava hallinto-oikeudelle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä, jotta valitus voidaan tutkia.

4. OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 €. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksen kohteena olevaa päätöstä valittajan eduksi. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty muistakin tapauksista, joissa maksua ei peritä.

5. MINNE VALITETAAN

Vaasan hallinto-oikeus, PL 204 (käyntiosoite Korsholmanpuistikko 43), 65101 Vaasa

